

Eläkeläiset ry:n vuosikertomus 2018

Eläkeläiset ry:n vuosikertomus 2018

Eläkeläiset ry
Mechelininkatu 20 A 1
00100 Helsinki
Puh. 020 743 3610
www.elakelaiset.fi
elakelaiset@elakelaiset.fi

Seuraa meitä
sosiaalisessa mediassa
Facebook ja Instagram:
[@elakelaisetry](https://www.facebook.com/elakelaisetry)

Kansikuva: Eläkeläiset ry:n Liikumme tanssien -hankkeen ensimmäinen tanssipaja Urheilupuisto Kisakeskuksessa 23.5. 2018. Paja järjestettiin yhteistyössä Länsi-Uudenmaan Tanssiopisto Hurja Piruetin kanssa.
Kuva: Eva Rönkkö/Eläkeläiset ry

Tämän vuosikertomuskirjan pohjana on Eläkeläiset ry:n valtuuston 10.6. 2019 hyväksymä toimintakertomus vuodelta 2018. Vuosikertomuksen toimitus ja taitto: Tuomas Talvila / Eläkeläiset ry

SISÄLTÖ

ELÄKELÄISET RY VUONNA 2018	4
PENSIONÄRERNA RF ÅR 2018	5
VAIKUTTAMINEN YHTEISKUNTAAN	7
YHTEISTYÖ	8
HALLINTO JA TOIMISTO	11
JÄRJESTÖTYÖ JA TOIMINNAN OHJAUS	13
KULTTUURI JA KOULUTUS	19
KEHITTÄMISHANKKEET	23
VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN	25
JUHLAVUOSI 2019.....	27
TALOUS	28
Jäsenyydet/edustus	9
Luottamushallinto	10 ja 12
Yhdistysverstaat	15
Kurssit	21
Tiedotteita, kannanottoja, lausuntoja	22

Eläkeläiset ry vuonna 2018

Eläkeläisille tärkeitä yhteiskunnallisia kysymyksiä vuonna 2018 olivat sosiaali- ja terveyspalvelut ja niihin kaavailtu sote-uudistus, eläkeläisten toimeentulon kysymykset sekä yhteiskunnan digitalisaatio. Hallituksen kaavailema markkinaehtoinen sote-malli ajautui sittemmin perustuslaillisiin ongelmiin. Eläkeläisjärjestöjen vetoamuksesta huolimatta hallitus leikkasi kansaneläkkeiden indeksejä, eikä tehtyjä leikkauksia peruttu. Lääkekorvausten heikennykset, korkeat palvelumaksut ja asumisen korkea hinta vaikeuttivat monien toimeentuloa.

Järjestötoiminnan kannalta vuosi 2018 oli normaali. Järjestön tapahtumista keskeisin oli Eläkeläiset ry:n 20. edustajakokous, joka kokoon-tui Varkaudessa 28.-29.5. Edustajakokous kehotti kuntia järjestämään palvelut, elinympäristön ja demokraattisen vaikuttamisen väestön ikääntyminen huomioivalla tavalla. Edustajakokous huomautti, että ikäystävällinen kunta on myös elinvoimainen. Jäsenistön aktiivisuus näkyi edustajakokouksen saamissa yli 180 aloitteessa. Edustajakokouksen vastaukset jäsenyhdistysten aloitteisiin toimivat uuden ikääntymispoliittisen ohjelman pohjana.

Edustajakokous valitsi Martti Korhosen toiselle kaudelle Eläkeläiset ry:n puheenjohtajana, ja valtuuston puheenjohtajana jatkoi Kalevi Kivistö. Uusi valtuusto kokoontui syksyllä Vantaalla seminaariin pohtimaan ikääntymispolitiikkaa ja vaikuttamistyötä.

Eläkeläiset ry:n toiminta tavoitti kymmeniätuhansia ihmisiä. Toimintatilastojen mukaan eri vapaaehtoistehtävissä toimivien määrä nousi yli 7 000 henkilöön. Korkean osallistumisasteen ansiosta voidaan pienelläkin joukolla tehdä uutta, vaikuttavaa ja näkyvää toimintaa.

Yhteiskunnan ja järjestötoiminnan digitalisointiin vastaamiseksi jatkettiin Verkko ja vempaimet hallintaan -hanketta. Digitalisointi toi uusia mahdollisuuksia järjestötoimintaan, mutta asetti myös vapaaehtoisille korkeita vaatimuksia. Vuonna 2018 yhdistyksissä sopeuduttiin uuteen tietosuojaa-asetukseen. Järjestön viestinnässä otettiin käyttöön

uudistetun *Eläkeläinen*-lehden rinnalle sähköinen uutiskirje.

Paikallisyhdistykset ovat eläkeläistoiminnan selkäranka. Paikallisen ja alueellisen toiminnan tueksi käynnistetty yhdistysverstastoiminta jatkui vilkkaana noin 40 paikkakunnalla. Jäsenyhdistyksiä tuettiin myös toiminta-avustuksilla, ns. ”toimintatonneilla”. Uusi tanssiliikunnan hanke näkyi ympäri Suomea. Eläkeläisväestön moninaisuus näkyi Teemme yhdessä -toiminnassa.

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry on tärkeä eläkeläisten edunvalvonnan foorumi. EETU:n yhteisiä tavoitteita olivat vuonna 2018 etenkin eläkeläisköyhyyden torjunta, digisyrjäytymisen estäminen ja vanhusneuvostojen aseman vahvistaminen. Muiden eläkeläisjärjestöjen lisäksi yhteistyötä tiivistettiin ay-liikkeen kanssa.

Eläkeläiset ry:n toimistossa työskenteli vuonna 2018 vakinaisten työntekijöiden lisäksi määräaikaisia hanketyöntekijöitä, palkkatuetta työvoimaa ja harjoittelijoita. Järjestön taloustilanne oli varsinaisen toiminnan osalta hyvä. Epävarmuutta tuotti järjestön omistama kylpylähotelli Kuntoranta, jolle etsittiin uutta omistajaa.

Vuoden 2018 aikana valmistuttiin jo täyttä päätä seuraavana vuonna alkavaan 60-vuotisjuhluvuo-teen tapahtumiseen. Vuoden vaihtuessa koittaa Suomen ensimmäisen valtakunnallisen eläkeläisjärjestön juhla!

JAN KOSKIMIES
toiminnanjohtaja

Pensionärerna rf år 2018

Frågor som under år 2018 varit av stor vikt för pensionärerna var social-och hälsovårdstjänsterna och den planerade vårdreformen, frågor som gällde pensionärernas utkomst samt samhällets digitalisering. Den marknadsbaserade vårdreformen som regeringen försökte driva igenom stötte sedan på grundlagsenliga problem. Trots pensionärsorganisationernas vädjanden skar regeringen ned folkpensionsindexet och nedskärningarna som gjordes drogs inte tillbaka. De försämrade läkemedelsättningarna, höga serviceavgifterna och de höga boendekostnaderna försvårade många människors utkomst.

Med tanke på organisationsverksamheten var 2018 ett normalt år. Av organisationens evenemang var det viktigaste Pensionärerna rf:s 20 representantmöte i Varkaus 28–29.5. Representantmötet uppmanade kommunerna att anordna servicen på ett sätt som fäster avseende vid levnadsmiljön samt demokratisk påverkan och beaktar att befolkningen åldras. Representantmötet påpekade att en äldrevänlig kommun också är en livskraftig kommun. Medlemskårens energiska aktivitet märktes också i de 180 motioner som hade inlämnats till representantmötet. Representantmötets svar på medlemsföreningarnas motioner utgör grunden för det nya äldrepolitiska programmet.

Representantmötet valde Martti Korhonen till en andra period som ordförande för Pensionärerna rf medan Kalevi Kivistö fortsatte som ordförande för delegationen. På hösten samlades den nya delegationen i Vanda till ett seminarium för att dryfta äldrepolitiken och påverkansarbetet.

Pensionärerna rf nådde med sin verksamhet ut till tiotusentals människor. Enligt verksamhetsstatistiken var över 7 000 personer verksamma i olika frivilliguppgifter. En hög uppslutning gör att man även i en mindre skara kan driva verksamhet som är ny, synlig och verkningsfull.

För att svara på digitaliseringen i samhället och inom organisationsverksamheten fortsatte projektet Verkko ja vempaimet hallintaan (Koll på nätet och apparaterna). Digitaliseringen innebär

nya möjligheter i organisationsverksamheten men ställer samtidigt höga krav på organisationens frivilligarbetare. År 2018 anpassade sig föreningarna till den nya dataskyddsförordningen. I kommunikationen inom organisationen lanserades ett elektroniskt nyhetsbrev vid sidan av tidskriften Eläkeläinen.

Lokalföreningarna utgör ryggraden i pensionärsverksamheten. Verksamheten med föreningsverkstäder hade körts igång för att stödja verksamheten på lokal och regional nivå och fortsatte nu livaktigt på omkring 40 orter. Medlemsföreningarna fick också verksamhetsbidrag genom s.k. ”tusingar för verksamheten”. Ett nytt projekt med dans som motionsform syntes runtom i landet. Inom verksamheten Teemme yhdessä (Vi gör tillsammans) kunde man se hur mångsidig pensionärsbefolkningen är.

Pensionärsorganisationernas intresseorganisation PIO rf är ett viktigt forum för att bevaka pensionärernas intressen. År 2018 ingick i PIO:s gemensamma mål bland annat att motverka pensionärsfattigdomen, hindra digital marginalisering och att stärka äldrerådets ställning. Utöver samarbetet med pensionärsorganisationerna hade Pensionärerna rf också ett allt närmare samarbete med fackföreingsrörelsen.

Vid Pensionärerna rf:s kontor arbetade år 2018 utöver den ordinarie personalen även projektarbetare på viss tid, arbetskraft med lönestöd samt praktikanter. Organisationens ekonomi var med avseende på den ordinarie verksamheten god. En osäkerhetsfaktor var badhotellet Kuntoranta som är i organisationens ägo och för vilken man letar efter en ny ägare.

Förberedelserna inför 60-årsjubileumsåret följande år med olika evenemang var under 2018 redan i full gång. När det gamla året övergår i ett nytt år inleds firandet av Finlands första riksomfattande pensionärsorganisation!

JAN KOSKIMIES
verksamhetsledare

"Vuonna 2018 pohjustettiin Eläkeläiset ry:n uutta ikääntymispoliittista tavoiteohjelmaa demokraattisesti jäsenistöstä lähtien. Jäsenyhdistyksiä kannustettiin tekemään edustajakokoukselle ohjelmatyön pohjaksi aloitteita, joita saatiin huikea määrä, yli 180 kappaletta."

Vaikuttaminen yhteiskuntaan

Eläkeläiset ry:n edunvalvontaa ohjaa vuonna 2011 hyväksytty ikääntymispoliittinen asiakirja *Oikeus arvokkaaseen ikääntymiseen*. Järjestön ikääntymispolitiikkaa ohjaavia arvoja ovat ihmisarvo, tasa-arvo ja solidaarisuus, joka ulottuu yli sukupolvien. Edelleen järjestö linjasi 19. edustajakokouksen *Liikettä ja kulttuuria eläkeläisten parissa 2015–2018* -asiakirjassaan, että järjestö nojaa edunvalvonnassaan sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja heikoimpia kohtaan osoitettavan solidaarisuuden arvoihin. Järjestö toimii erityisesti eläkeläisköyhyyden poistamiseksi.

Vuonna 2018 pohjustettiin uutta ikääntymispoliittista tavoiteohjelmaa demokraattisesti jäsenistöstä lähtien. Jäsenyhdistyksiä kannustettiin tekemään edustajakokoukselle ohjelmatyön pohjaksi aloitteita, joita saatiin yhteensä huikea määrä, yli 180 kappaletta. Lisäksi keskustelua käytiin järjestön nettisivuilla sekä *Eläkeläinen*-jäsenlehdessä. Teemoina nousivat esille sote-palveluiden ja toimeentulon kysymysten lisäksi mm. ikäihmisten osallisuus ja demokratia, yksinäisyys, digitalisointi, elinympäristö sekä yhteiskunnan moninaisuus.

Järjestön hallituksen asettama ikääntymispoliittinen työryhmä valmisteli ohjelmaa pyytämällä järjestön jäseninä olevilta ja järjestöä lähellä olevilta asiantuntijoilta kommentteja, joita saatiin useita kymmeniä. Valtuuston seminaarissa lokakuussa syvennyttiin erityisesti asumisen ja liikkumisen teemoihin. Ohjelman on tarkoitus valmistua vuonna 2019 valtuuston hyväksyttäväksi.

Järjestö ajoi asiakirjoissaan esittämiään tavoitteita kannanotoilla, lausunnoilla, tilaisuuksilla ja keskusteluilla ja käyttämällä erilaisia sidosryhmäkanavia. Vaikuttamistyössä ja edunvalvonnassa toimittiin yhteistyössä toisten eläkeläisjärjestöjen kanssa. Valtakunnallisen edunvalvonnan yhteiseksi foorumiksi on vakiintunut Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry.

Vuonna 2018 Eläkeläiset ry:n vaikuttamistyössä kiinnitettiin huomiota eläkkeisiin ja toimeentuloon, eläkeläisköyhyyteen, sote-uudistukseen ja sen vaikutuksiin palveluihin ja niiden saatavuuteen, yhteiskunnan ja palveluiden digitalisointiin sekä ikäväestön osallisuuteen.

Yleisen taloustilanteen paranemisesta huolimatta Suomen hallitus jatkoi leikkauslinjaa. Ikääntyneiden toimeentuloa vaikeuttivat ennen kaikkea kansaneläkeindeksin jäädytys, sote-palveluiden korkeat palvelumaksut, vuokrien kohoaminen erityisesti suurissa kaupungeissa, sekä lääkekorvausten korkeat omavastuut. Takuueläkkeeseen tehty 15 euron korotus ei auttanut niitä eläkeläisiä, joiden tulot koostuvat kansaneläkkeen ja pienen työeläkkeen yhdistelmästä.

Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen alku- peräiset ikääntymispoliittiset tavoitteet palveluiden integraatiosta ja paremmasta saatavuudesta jäivät valitettavasti yksityisiä terveystalouksia palvelevan valinnanvapausmallin sekä maakuntauudistuksen rakenteiden jalkoihin. Lainvalmistelua heikensi asiantuntijoiden esittämän kritiikin sivuuttaminen.

Eläkeläiset ry kritisoi yhdessä Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL:n kanssa jättämässään lausunnossa sote-uudistukseen liittyvää asiakasmaksulakia eriarvoistavaksi. Sote-uudistuksesta käyty julkinen keskustelu keskittyi terveydenhuoltoon, mutta ikääntyneille tärkeät kysymykset, kuten vanhuspalvelut ja omais- ja läheishoito, jäivät vähäiselle huomiolle. Vanhuspalvelulaissa annettu palvelulupaus menetti uskottavuuttaan.

Palveluiden digitalisointi eteni nopeasti. Ilman pankkitunnuksia ja muita digitaalisia valmiuksia olevien viranomaisasiointi vaikeutui ja sosiaali- ja terveystalouksien saatavuus heikkeni. Samoin heikkeni liikenne- ja vapaa-ajan palveluiden saatavuus sekä päivittäisten ostosten tekeminen. Digitalisaatio asetti kohtuuttomia vaatimuksia

vapaaehtoisuuteen perustuvalle yhdistystoiminnalle, jossa ei ole mahdollisuuksia palkattuun ammattityövoimaan, esimerkkeinä tietosuoja-asetus ja kansallisen tulorekisterin käyttöönotto. Pahimmasa tapauksessa liian nopea digitalisointi johtaa yhdistysmuotoisen kansalaistoiminnan hiipumiseen.

Digitalisoinnin mahdollisuuksia tulisi hyödyntää palveluiden parantamiseen ja henkilöresurssien vapauttamiseen niitä varten, joille digitaalisten palveluiden käyttö ei ole luontevaa. Digitalisointi ei saa olla säästökeino, jolla karsitaan henkilökoh- taista palvelua.

Yhteistyö

EETU ja eläkeläisjärjestöjen yhteistyö

Eläkeläiset ry on Eläkeliittojen etujärjestö EETU ry:n jäsen. EETU toimii valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen yhteenliittymänä eläkeläisten ja ikäihmisten taloudellisten ja sosiaalisten etuuksien ja oikeuksien parantamiseksi. Toiminta keskittyy eläkeläisten valtakunnalliseen edunvalvontaan. EETUn jäsenjärjestöjä ovat Eläkeläiset ry:n lisäksi Eläkeliitto ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Kansallinen senioriliitto ry, Kristillinen Eläkeliitto ry ja Svenska pensionärsförbundet rf.

Vuorotteluperiaatteen mukaisesti EETUn puheenjohtajajärjestönä toimi vuonna 2018 Eläkeliitto ry. EETUn hallitus piti toimintavuoden aikana neljä varsinaista kokousta sekä vuoden 2019 hallituksen järjestäytymiskokouksen. Hallituksen työvaliokunnan muodostivat jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajat. Vaikuttamistyön apuna EETUlla on neuvottelukunta, jossa Eläkeläiset ry:tä edusti valtuuston puheenjohtaja Kalevi Kivistö. Sääntömääräisissä EETUn kevät- ja syyskokouksessa järjestöä edustivat puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja. Kevätkokouksen kannanoton otsikko oli ”Pankkien noudatettava yhdenvertaisuuslakia - Ikääntyneiden oikeus käteiseen rahaan ja pankkipalveluihin turvattava”.

Vuoden 2018 aikana EETU otti kantaa ja antoi lausuntoja useisiin lainsäädäntöhankkeisiin. Ajan- kohtaisia aiheita olivat mm. toimeentulon, demo-

kratian ja palveluiden digitalisoinnin kysymykset. Eduskuntavaaleihin 2019 EETU teki oman tavoiteasiakirjansa.

EETUn edustajat keskustelivat ja neuvottelivat keskeisten sidosryhmien kuten eduskunnan, sosi- aali- ja terveysministeriön, Eläketurvakeskuksen, Kelan ja TELAn edustajien kanssa. EETU-järjes- töjen puheenjohtajat tapasivat eduskuntaryhmien edustajat 25.9. ja luovuttivat kannanoton valtion talousarvioehdotukseen 2019. EETU ilmaisi pettymyksensä siihen, että talousarvioesityksessä oltiin jättämässä voimaan tehdyt säästöpäätökset perusturvan indekseihin liittyen. EETU esitti toi- menpideohjelmaa, jolla eläkeläisköyhyys käänne- tään laskuun.

EETU oli vuonna 2018 edustettuna mm. seuraavissa elimissä:

- Kelan neuvottelukunta
- Kelan eläkeasiain neuvottelukunta (Eläkeläiset ry:stä toiminnanjohtaja Jan Koskimies)
- VM:n Yhteispalveluiden neuvottelukunta
- Ikääntyneiden asumisen koordinaatioryhmä
- Selkokeskuksen neuvottelukunta (Eläkeläiset ry:stä koulutussuunnittelija Tiina Rajala)
- Vanhustyön Keskusliiton korjausneuvonnan neuvottelukunta
- Ikäihmisten liikunnan kansallisen toimenpideoh- jelman ja Voimaa vanhuuteen -ohjelman ohjaus-

ryhmä (Eläkeläiset ry:n monikulttuurisuustyön suunnittelija Eva Rönkkö, varajäsen)

Sosiaali- ja terveysjärjestöt ja muu yhteistyö

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallinen kattojärjestö, joka kokoaa yhteen yli 200 sosiaali- ja terveysalan järjestöä sekä useita kymmeniä muita yhteistyöjäsentahoja. Eläkeläiset ry on SOSTE:n jäsen. SOSTE:n valtuustossa järjestöä edusti toiminnanjohtaja Jan Koskimies. Järjestön edustajat osallistuvat STEA:n, SOSTE:n ja muiden sote-alan toimijoiden järjestämiin tapahtumiin, koulutustilaisuuksiin ja verkostoihin.

Koulutus- ja kulttuuritoiminnassa tehtiin yhteistyötä Kansan Sivistystyön Liiton ja KSL-opintokeskuksen kanssa. KSL:n hallituksessa järjestöä edusti Tiina Rajala. Järjestö teki yhteistyötä Työväen Urheiluliitto TUL ry:n kanssa muun muassa Veteraanien kulttuurikatselmusten valmistelussa.

Järjestö teki yhteistyötä useiden ammattijärjestöjen veteraanijaostojen kanssa. Vuonna 2018 osallistuttiin mm. Rakennusliiton kesäpäiville Tu-

russa sekä Rakennusveteraanien virkistyspäivään Kauhavan Härmässä. Tulevan yhteistyön muotoja suunniteltiin yhdessä Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL:n ja Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:n kanssa. Mukana keskusteluissa olivat liitoista Suomen Elintarviketyöläisten liitto SEL, Julkisten ja Hyvinvointialojen liitto JHL, Teollisuusliitto sekä Rakennusliitto.

Pohjoismainen ja eurooppalainen yhteistyö

Pohjoismaisen yhteistyötoimikunnan NSK:n jäsenjärjestöjä ovat: Faglige Seniorer (Tanska), Landsfelag Pensjónista (Färsaaret), Landssamband eldri borgara (Islanti), Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL (Suomi), Pensjonistforbundet (Norja), Eläkeläiset ry (Suomi), Svenska Kommunal Pensionärernas Förbund (Ruotsi) ja Pensionärernas Riksorganisation PRO (Ruotsi). NSK:n jäsenjärjestöillä on yhteenlaskien noin miljoona jäsentä. NSK on AGE Platform Europeen yhteisjäsen. AGE:lla on kaikkiaan 165 eurooppalaista jäsenjärjestöä. AGE:n tehtävänä on vaikuttaa EU:n päätöksentekoon ikäihmisiä koskevissa kysymyksissä.

Pohjoismainen yhteistyötoimikunta NSK järjesti

Jäsenyydet ja edustus 2018

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry (Tiina Rajala)
 Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry (Martti Korhonen, Jan Koskimies, Kalevi Kivistö)
 Eläkeläisjärjestöjen Pohjoismainen yhteistyötoimikunta (Kalevi Kivistö, Jan Koskimies)
 European Network on Intercultural Elderly Care (Eva Rönkkö)
 Folkets Bildningsförbund rf
 Kansan Arkisto (Tiina Rajala)
 Kansan Arkiston ystävät ry
 Kansan Sivistystyön liitto ry (Tiina Rajala)
 Kansan Radioliitto ry
 Kunnan Elämä ry
 Solaris-lomat ry (Heli Grönroos)
 Suomen Työväen Urheiluliitto TUL (yhteyshenkilö Tiina Rajala). TUL:lla, Eläkkeensaajien Keskus-

liitto EKL:llä ja Eläkeläiset ry:llä on keskinäinen yhteistyösopimus.
 Sosiaali- ja terveysministeriön Vanhuus- ja eläkeasioiden neuvottelukunta (Jan Koskimies, Irmeli Mandell)
 SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry (Jan Koskimies)
 Työväenperinne – Arbetartradition ry
 Vanhustyön keskusliitto ry
 Veronmaksajien Keskusliitto

 Osakkuudet
 Kuntoranta Oy: Hannu Partanen, pj., Jan Koskimies, Jarmo Ikäheimonen, Matti Pirnes
 As Oy Mechelininkatu 20

kaksi kokousta: vuosikokouksen 7.–8.5. Tukholmassa ja 30.10.–1.11. syyskokouksen Bornholmilla Tanskassa. Syyskokouksen yhteydessä järjestettiin perinteinen seminaari.

Vuosikokouksessa ja syyskokouksessa kuultiin maaraportit kustakin jäsenmaasta. Säätömääräisten vuosikokousasioitten lisäksi kuultiin Age Platform Europen puheenjohtajan Ebbe Johansenin puheenvuoro eurooppalaisten ikääntyneiden tulevaisuudesta ja Pohjoismaiden hyvinvointikeskuksen asiantuntijan Ann Jönssonin puheenvuoro ikäystävällisten kaupunkien verkostosta. Syksyn seminaarin teemana olivat digitalisaatio sekä käteisen rahan käytön vähenemisen vaikutukset yhteiskuntaan.

Kevätkokoukseen osallistuivat valtuuston puheenjohtaja Kalevi Kivistö ja järjestösuunnittelija Anu

Mäki. Syyskokoukseen osallistuivat Kalevi Kivistö, Irmeli Mandell (Vaasan Eläkeläiset ry) sekä Anu Mäki.

NSK:lla oli toimintavuoden aikana edustus AGE Platform Europen hallituksessa ja sen asiantuntijaryhmissä. NSK:n EU-koordinaattori toimitti vuoden aikana kuusi uutiskirjettä. Se välitettiin järjestömme ruotsinkielisille yhdistyksille.

Monikulttuurisuustyön suunnittelija Eva Rönkkö osallistui huhtikuussa ENIEC-verkoston (European Network on Intercultural Elderly Care) vuositapaamiseen Madridissa.

Kansainvälisen yhteistyön seurantatehtävistä on vastannut järjestösuunnittelija ja Suomea koskevien maaraporttien laatimisesta pääosin Kalevi Kivistö.

Eläkeläiset ry:n hallitus 2018–2021

Puheenjohtaja Martti Korhonen, Jokilaaksojen Aluejärjestö, Oulun Työväen Eläkeläiset
Varapuheenjohtaja Marja Leena Makkonen, Keski-Suomen Aluejärjestö, Jyskän Eläkeläiset

Jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä

Sirkka Kuivala, Helsinki, Kontulan Eläkeläiset – Aimo Röpetti, Kaakkois-Suomi, Lauritsalan Eläkeläiset

Antti Holopainen, Etelä-Häme, Lahden Eläkeläiset – Heikki Mäkinen, Uusimaa, Klaukkalan Eläkeläiset

Maija-Liisa Ekorre, Lappi, Tervolan Eläkeläiset – Paavo Tihinen, Jokilaaksot, Pudasjärven Eläkeläiset

Antero Kyllönen, Kainuu, Kajaanin Eläkeläiset – Matti Ruokolainen, Pohjois-Karjala, Lieksan Seudun Eläkeläiset

Pauli Liekari, Satakunta, Rauman Eläkeläiset – Seija Tikkanen, Pohjanmaa, Himangan Eläkeläiset

Maire Kauhanen, Pirkanmaa, Tampereen Eläkeläiset – Raija Raittio, Varsinais-Suomi, Kaarinan Eläkeläiset

Hallinto ja toimisto

Valtuusto

Edustajakokouksessa 29.5. valittiin järjestölle uusi valtuusto (sivu 12). Valtuusto ei kokoontunut vuonna 2018 varsinaiseen kokoukseen. Sen sijaan valtuusto kokoontui seminaariin 16.11. Vantaalla. Seminaarissa käsiteltiin ikääntyneille suunnattuja tulevaisuuden asumisratkaisuja ja ikääntyneiden oikeutta harrastaa liikuntaa tasaveroisesti muiden rinnalla. Seminaari oli osa ikääntymispoliittisen tavoiteohjelman valmistelua.

Seminaarissa Kotikatu365 -konseptia esitteli toimitusjohtaja Jari-Pekka Kelhä Health City Finland Oy:stä, liikunta ja yhdenvertaisuus -teemasta alusti ylitarkastaja Sari Virta Opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Seminaariin osallistui valtuuston ja hallituksen jäseniä sekä kuusi järjestön työntekijää. Seminaarin puheenjohtajana toimi valtuuston puheenjohtaja Kalevi Kivistö.

Hallitus

Hallitus (sivu 10) kokoontui toimintavuoden aikana yhdeksän kertaa, joista yksi oli sähköposti- ja puhelinkokous. Jäsenet osallistuivat kokouksiin aktiivisesti. Tarvittaessa henkilökohtaiset varajäsenet osallistuivat kokouksiin varsinaisten sijaan. Valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja olivat mukana hallituksen työskentelyssä.

Hallitusta työllistivät toiminnan suunnittelu ja arviointi, tavoiteohjelmatyö, EETUn piirissä tehtävä ja muu edunvalvonta, valtakunnallisen toiminnan järjestäminen ja järjestön omistamaan kylpylähoitelli Kuntorantaan liittyvät kysymykset.

Järjestön puheenjohtaja, valtuuston puheenjohtaja ja muut keskeiset luottamushenkilöt kiersivät aktiivisesti puhumassa järjestön paikallisissa ja alueellisissa tapahtumissa ja osallistuivat erilaisiin sidosryhmätilaisuuksiin järjestön edustajina.

Toimisto ja henkilökunta

Järjestön toimitilat sijaitsevat Helsingissä (Mechelininkatu 20 A) järjestön omistamassa osake-

huoneistossa. Tiloissa työskenteli vuonna 2018 kahdeksan vakituista työntekijää. Työntekijöistä yhden palkkaus tulee STEAn monikulttuuriseen työhön kohdennetusta toiminta-avustuksesta ja muiden palkkaukseen käytetään STEAn yleisavustusta. Lisäksi järjestö on käyttänyt osa-aikaista, palkkatuettua ja harjoittelijatyövoimaa. Toimistolla siirryttiin jaettuihin kahden hengen huoneisiin.

Henkilökunnan arviointi- ja suunnittelupäivät pidettiin kevättoimintakauden alussa 15.–16. tammi-kuuta ja syyskauden alussa 16.–17. elokuuta. Tammi-kuun päivät toteutettiin Kansan Arkiston tiloissa ja elokuun päivät toimistolla ja Eckerö-Linella.

Toukokuun lopulla sovellettava EU:n tietosuojasetus (GDPR) työllisti toimistoa alkuvuonna. Henkilökunta tukeutui etenkin SOSTEn tarjoamiin koulutuksiin ja dokumenttimalleihin, joiden pohjalta laadittiin vaadittu sisäinen dokumentaatio ja tarkistettiin vanhoja käytäntöjä. Tietosuojaseloste saatettiin ajan tasalle IT-palvelumme tuottavan Network Services Finland Oy:n avustuksella.

Konkreettista työn suunnittelua ja arviointia toteutettiin säännöllisissä henkilökunnan viikkopalaverissa. Toimiston työssä vakiinnutettiin käyttöön sähköisiä ja digitaalisia työvälineitä, kuten sähköiset kalenterit ja tiedostonhallinnassa pilvipalvelu.

Jäsenrekisteriohjelmiston mittava uudistusprosessi käynnistettiin ja ohjelmiston toimittajaksi valittiin Avoine Oy. Samalla käynnistettiin taloushallinto-ohjelmiston siirto Visman Netvisoriiin, jotta uudet ohjelmistot ovat keskenään yhteensopivat. Ohjelmiston uudistukset mahdollistavat huomattavan työajan säästön.

Järjestö huolehtii työnantajana henkilökunnan työkyvystä, ammattitaidosta ja työmotivaatiosta muun muassa henkilöstöpolitiikalla, johon sisältyy joustavuus työn järjestelyissä, kattava työterveydenhuolto sekä ammattitaitoa ylläpitävää ja kehittävää koulutusta.

Eläkeläiset ry:n valtuusto 2018–2021

Puheenjohtaja Kalevi Kivistö, Uusimaa, Viherlaakson-Karakallion Eläkeläiset

Varapuheenjohtaja Mervi Höylä, Savo, Kuopio-Kallavesi Eläkeläiset

Jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä aluejärjestöittäin

JOKILAAKSOT: Hilikka Tihinen, Pudasjärven Eläkeläiset – Sirkka Kankaala, Raahen Eläkeläiset

Kauno Moilanen, Kuusamon Eläkeläiset – Leena Rantala, Pudasjärven Eläkeläiset

Hilikka Myllykangas, Oulun Työväen Eläkeläiset – Liisa Hirvasniemi, Kiimingin Eläkeläiset

Lahja Hanhela, Kiimingin Eläkeläiset – Terttu Taajoranta, Oulun Työväen Eläkeläiset

Viljo Lehmusketo, Raahen Eläkeläiset – Pentti Kyyhkynen, Kuusamon Eläkeläiset

UUSIMAA: Vappu Miinalainen, Lohjan Seudun Eläkeläiset – Tuula Saastamoinen, Rajakylä-Länsimäen Eläkeläiset

Simo Hyökki, Hyrylän Eläkeläiset – Tapio Ruuskanen, Porvoon Eläkeläiset

Tuula Kivijärvi, Etelä-Vantaan Eläkeläiset – Matti Savolainen, Tikkurilan Eläkeläiset

Esa Vepsäläinen, Karkkilan Eläkeläiset – Kaisa Mäkinen, Keravan Eläkeläiset

LAPPI: Voitto Vaattovaara, Kolarin Eläkeläiset – Veikko Rautio, Aavasaksan Eläkeläiset

Maisa Lahnajärvi, Kemin Eläkeläiset – Tapani Silventoinen, Ivalon Eläkeläiset

Kyllikki Vilander, Rovaniemen Eläkeläiset – Kari Yliaska, Sodankylä

PIRKANMAA: Vilho Ponkiniemi, Hämeenkyrön-Viljakkalan Eläkeläiset – Seppo Martikainen, Valkeakosken Eläkeläiset

Ilkka Kotiranta, Nokian Eläkeläiset – Kostu Mantonen, Ylöjärven Eläkeläiset

Marja-Liisa Salminen, Lempäälän Eläkeläiset – Elisa Nordberg, Tampereen Eläkeläiset

SAVO: Kalevi Tuovinen, Sonkajärven Eläkeläiset – Sirkka Jeulonen, Kuopio-Kallavesi Eläkeläiset

Pirjo Rönkkö, Iisalmen Eläkeläiset Hannu Hyvärinen, Tuusniemen Eläkeläiset

Sirpa Rossi, Varkauden Eläkeläiset – Väinö Heiskanen, Suonenjoen Eläkeläiset

KAINUU: Arja Jauhiainen, Paltamon Eläkeläiset – Tauno Juppi, Kajaanin Eläkeläiset

Matti Ryytänen, Kuhmon Eläkeläiset – Tuula Heikkinen, Suomussalmen Eläkeläiset

SATAKUNTA: Terttu Viinämäki, Nakkilan Eläkeläiset – Keijo Järvenpää, Huittisten Seudun Eläkeläiset

Matti Mesiniemi, Kankaanpään Eläkeläiset – Jouko Vuohiniemi, Ulvilan Eläkeläiset

Tuula Telin, Porin Eläkeläiset – Antti Piittala, Kankaanpään Eläkeläiset

KESKI-SUOMI: Jorma Muhonen, Jyväskylän Eläkeläiset – Seppo Rimpi, Muuramen Eläkeläiset

Tuula Nieminen, Laukaan Eläkeläiset – Matti Pöppönen, Vaajakosken Eläkeläiset

Väinö Aho, Pihtiputaan Eläkeläiset – Kaarin Oikari, Säynätsalon Eläkeläiset

HELSINKI: Mirja Arajärvi, Kallion-Vallilan Eläkeläiset – Eija Loukoila, Vartiokylän Eläkeläiset

Marja-Liisa Suuronen, Pihlajamäki-Pihlajiston Eläkeläiset – Olli Salin, Kallion-Vallilan Eläkeläiset

POHJANMAA: Henrik Fågelbärj, Vasabygdens Pensionärer – Irmeli Mandell, Vaasan Eläkeläiset

Eeva-Liisa Paavola, Lapuan Eläkeläiset – Anita Peltola, Jurvan Eläkeläiset

VARSINAIS-SUOMI: Aarre Lehtonen, Raision Seudun Eläkeläiset – Raija Alanko, Uudenkaupungin Eläkeläiset

Eira Nurmi, Kaarinan Eläkeläiset – Ari Löytömäki, Loimaan Eläkeläiset

ETELÄ-HÄME: Sirkka Toivonen, Lopen Eläkeläiset – Tuula Maaniittu, Hämeenlinnan Eläkeläiset

Hely Alakokkare, Heinolan Eläkeläiset – Pasi Rytönen, Salpakankaan Eläkeläiset

POHJOIS-KARJALA: Eeva Surakka, Joensuun Eläkeläiset – Urho Peltonen, Joensuun Eläkeläiset

Viljo Pulkkinen, Lieksan Seudun Eläkeläiset – Eila Jussila, Nurmeksen Eläkeläiset

KAAKKOIS-SUOMI

Taisto Leinonen, Anjalankosken Eläkeläiset – Seppo Sinisalo, Pyhtään Eläkeläiset

Anneli Haimakainen, Imatran Eläkeläiset – Osmo Kontinen, Lauritsalan Eläkeläiset

Järjestötyö ja toiminnan ohjaus

Järjestöllisiä toimintavuoden päätehtäviä olivat alueellisten opinto- ja työpäivien toteuttaminen, edustajakokouksen valmistelu ja toteuttaminen, ikääntymispoliittisen ohjelmatyön käynnistäminen, valtuuston syysseminaarin valmistelu ja toteuttaminen sekä aluejärjestöjen neuvottelupäivien järjestäminen.

Jäsenyhdistyksille toimitettiin kaikkiaan 10 jäsenkirjettä. Kirjeisiin sisältyi yhdistysten ja järjestön sääntömääräisiin kokouksiin liittyviä aineistoja ja ohjeita, GDPR:ään liittyvää ohjeistusta, materiaaleja edustajakokoukseen liittyen, koulutustiedotteita, edustajakokouksen vastaukset aloitteisiin sekä Eläkeläiset ry:n vuoden 2017 toimintakertomus sekä vuoden 2019 toimintasuunnitelma.

Järjestötoiminta kuului järjestösuunnittelijan sekä aluetyönsuunnittelijan vastuualueeseen hallituksen ja toiminnanjohtajan ohjauksessa. Jäsenyhdistyksille suunnattuun tiedottamiseen osallistuivat kaikki toimitsijat, samoin osaan järjestöohjausta. Jäsenvastaavan vastuulle kuului rekisterien ylläpito ja niiden päivittäminen.

Osana järjestötoiminnan ohjausta työntekijät tekivät vuoden aikana 43 yhdistyskäyntiä, luottamushenkilöt 45 yhdistyskäyntiä. Yhdistysverstaastoiminta ei sisälly näihin lukuihin.

20. edustajakokous

Eläkeläiset ry:n 20. edustajakokous järjestettiin Varkaudessa Kylpylähotelli Kuntorannassa 28.–29.5. 2018. Kokoukseen osallistui yhteensä 186 henkeä: 123 paikallisyhdistyksen valtuuttamana 133 edustajaa, lisäksi aluejärjestöjen edustajia, hallituksen jäseniä ja järjestön toimihenkilöitä yhteensä 33 ja 20 seuraajaa.

Jäsenyhdistykset toimittivat kokouksen käsiteltäväksi kaikkiaan 182 aloitetta. Edellisessä edustajakokouksessa kolme vuotta sitten vastaava luku oli 138.

Suurimpia huolenaiheita aloitteissa olivat eläkeläisköyhyyden torjuminen ja eläkkeitten riittävyys kohtuulliseen toimeentuloon myös tulevaisuudessa (41 aloitetta). Toimeentulokysymysten rinnalla aloitteentekijät nostivat esille epävarmuuden sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuudesta sekä niihin kohdistuvista maksuista ja palveluiden laadusta (38 aloitetta). Myös vanhuspalveluiden resursseista ja laadusta (18 aloitetta) sekä omaishoidon epäkohdista (8 aloitetta) kannettiin huolta. Kuusi aloitteentekijää nosti esille vanhusasiamiehen viran perustamisen tärkeyden. Nopeasti yhteiskunnassa etenevästä digitalisoinnista ja sen vaikutuksesta palveluiden saatavuuteen sekä palvelujärjestelmän esteettömyydestä puhuttiin 20 aloitteessa.

Eläkeläiset ry:n jäsenpalveluja ja etuimintaa haluttiin kehittää 15 aloitteessa. Sääntöihin kaivattiin muutosta tai selkiyttämistä kuudessa aloitteessa. Kunnallisille vanhusneuvostoilta toivottiin jatkoa ja vahvempaa roolia kunnallisessa päätöksenteossa ja tuleviin maakunnallisiin vanhusneuvostoihin toivottiin saatavan eläkeläisjärjestöjen edustus (4 aloitetta).

Kokous käsitteli aloitteet kuudessa valiokunnassa.

Kohti edustajakokousta -opinto- ja työpäivät

Alueellisten opinto- ja työpäivien keskeisenä sisältönä oli ikääntymispoliittisen tavoiteohjelman valmistelu. Tilaisuuksissa luodattiin osallistujien näkemyksiä tavoiteohjelman eri teemoista ryhmätöiden avulla. Lisäksi opinto- ja työpäivillä pohjustettiin edustajakokousaloitteiden laatimista, käytiin läpi käynnistymässä olevaa yhdistysverstaastoimintaa ja luotiin katsaus vuoden 2019 juhlavuoteen.

Järjestimme opinto- ja työpäivät jokaisessa 14 aluejärjestössä 25.1.–2.3.2018. Yhteensä tilaisuuksia oli viisitoista; Savon aluejärjestön alueella jär-

jestettiin kaksi tilaisuutta. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 358 henkilöä 137 eri jäsenyhdistyksestä.

Aluejärjestöt

Aluejärjestöjen opinto- ja neuvottelupäivät järjestettiin Kuntorannassa 28.–31.10. Mukana olivat kaikki 14 aluejärjestöä ja niistä 29 osallistujaa. Neuvottelupäivillä käytiin läpi 20.edustajakokouksen tekemiä päätöksiä, tutustuttiin järjestön vuoden 2019 toimintasuunnitelmaa, valmisteltiin vuoden 2019 alueellisia opinto- ja neuvottelupäiviä, kartoitettiin EETU:n jäsenjärjestöjen alueellista yhteistyötä, sekä osallistuttiin ikääntymispoliittisen tavoiteohjelman valmisteluun.

Aluejärjestöjen toimintaa selvitettiin lomakkeella. Vastaukset saatiin 10 aluejärjestöltä (2017:14) Muutama avainluku aluejärjestöjen vastauksista:

- toiminnan järjestämiseen osallistui 702 henkilöä (2017:584)
- erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia järjestettiin 456 (2017:241)
- päättäjiä tavattiin 13 kertaa (2017: 22)
- aloitteita tehtiin 11 kappaletta (2017:7)
- Eläkeläiset ry:n järjestöpalveluja ja toimintaa aluejärjestöt arvioivat seuraavasti:
- tyytyväisyys järjestöpalveluihin 3 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys etutoimintaan 2,7 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys tiedottamiseen 3 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys koulutukseen 3 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys kulttuuritoimintaan 2,4 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys liikuntatoimintaan 2,6 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys monikulttuuriseen toimintaan 2,7 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys hanketoimintaan 2,9 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)

Paikallisyhdistykset

Eläkeläistoiminnan ydin ovat paikallisyhdistykset. Niiden toimintaa selvitettiin lomakkeella. Lomakkeen palautti 128 yhdistystä (2017 palauttaneita oli 114). Muutama avainluku paikallisyhdistysten vastauksista:

- vapaaehtoistyöhön osallistui 7 034 henkilöä (2017:5 690)

- viikkokerhotapaamia 4 447 (2017:3 357)
- osallistujia viikkokerhoissa 84 857 (2017:68 535)
- harrastusryhmien kokoontumisia 7 601 (2017: 6 173)
- harrastusryhmiin osallistuneita 45 165 (2017: 42 874)
- ystävätoiminnan kohteena 10 111 (2017: 8 878)
- päätöksentekijöitä tavattiin 277 kertaa (2017: 195)

Rekisteröityjä paikallisyhdistyksiä oli vuoden lopussa 219 ja aluejärjestöjä 14. Henkilöjäseniä paikallisyhdistykset kirjasiivat vuoden lopussa 25 864 (2017: 29 035) ja yhteisökannatusjäseniä 31. Sukupuolijakauma on hyvin vakiintunut: paikallisyhdistyksissä naisia on 61% ja miehiä 39%.

Eläkeläiset ry:n järjestöpalveluja ja toimintaa paikallisyhdistykset arvioivat seuraavasti:

- tyytyväisyys järjestöpalveluihin 2,8 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys etutoimintaan 2,6 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys tiedottamiseen 2,8 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys koulutukseen 2,7 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys kulttuuritoimintaan 2,5 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys liikuntatoimintaan 2,5 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys monikulttuuriseen toimintaan 2,4 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)
- tyytyväisyys hanketoimintaan 2,5 (keskiarvo vaihteluvälillä 1-3)

Yhdistysverstastoiminta

Yhdistysverstaat ovat yhdistyksen toiminnan kehittämiseen pureutuvia koulutuksia. Vuoden 2017 lopussa pilotoitu toiminta käynnistyi varsinaisesti vuoden 2018 aikana. Järjestimme vuonna 2018 yhteensä 39 yhdistysverstaasta. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 429 henkeä 41 eri yhdistyksestä.

Yhdistysverstaissa osallistujat keskustelevalat ohjatusti oman yhdistyksensä kehittämistarpeista. Keskustelun ohjaamisessa käytämme niin sanottua arvostavaa lähestymistapaa (Appreciative Inquiry). Tilaisuuden aluksi osallistujat kartoittavat toiminnan ja toimijoiden vahvuuksia pareittain

ja pienissä ryhmissä. Tämän jälkeen osallistujat pääsevät hahmottelemaan oman yhdistyksensä toimintaa koskevia kehittämiskohteita ja yhdistyksen omista lähtökohdista nousevia ratkaisumahdollisuuksia fasilitoidun keskustelun avulla.

Esimerkkejä asiakokonaisuuksista, joita on työstetty Yhdistysverstaissa:

- avointen tilaisuuksien lisääminen: keskustelutilaisuudet, liikuntatapahtumat, pilkkikilpailut, viikkokerhon avaaminen myös ei-jäsenille
- liikunnan lisääminen: sauvakävelyretket ruperteluvauhtia, vesiliikunnan lisääminen, youtube-videoiden hyödyntäminen taukojumpassa
- näkyvyyden lisääminen paikallisesti: toritapahtumiin osallistuminen, kädentaitoharrastusten näyttely, askartelunäytökset, paikallismedian hyödyntäminen
- ohjelmanumerot viikkokerhoihin: levyraadit, kilpavalehtelu, yhteislaulut, sketsit, pakinat
- oppilaitosten kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen
- talkootyön ja naapuriavun tekeminen näkyväksi omalla paikkakunnalla
- tutustumistilaisuudet tuoreille jäsenille
- ulkoilun lisääminen: lähiluontoon tutustuminen, paikallisoppaiden hyödyntäminen
- uusien kerhojen perustaminen: digiopastus, näytelmäkerho, muistelu- tai tarinankerrontakerho, lauluryhmät, runopiirit (kirjoittaminen ja lausunta), lukupiirit, perinnekerhot
- vanhusneuvoston jäsenille toimitettavien terveisten kerääminen
- viestinnän kehittäminen: esitteiden tekeminen, nettisivujen perustaminen/kehittäminen
- yhteistyön lisääminen eri yhdistysten välillä, esimerkiksi yhdistysten välisten tietokilpailujen järjestäminen
- yhteydenpito yksinäisiin jäseniin, kyläilykulttuurin elvyttäminen, yhteiskuljetusten organisointi huonosti liikkuvien jäsenten osallistumismahdollisuuksien varmistamiseksi.

Osa Yhdistysverstaissa työstetyistä ideoista on viety käytäntöön jo pian tilaisuuksien jälkeen. Yhdistykset ovat kertoneet esimerkiksi toteutuneista ulkoliikuntatapahtumista ja uusien yhteistyösuhteiden solmimisesta. Tilaisuuksissa kerätty palaute sekä tilaisuuksien jälkeen osallistujien spontaanisti antamat kommentit ovat olleet myönteisiä. Monin paikoin tilaisuudet ovat auttaneet osallistujia

Yhdistysverstaat 2018

Aavasaksan Eläkeläiset 16.10.
 Alavieskan Eläkeläiset, Ylivieskan Eläkeläiset 17.4.
 Haapajärven Eläkeläiset 13.11.
 Hankasalmen Eläkeläiset 17.5.
 Hyrylän Eläkeläiset 20.8.
 Hyvinkään Eläkeläiset 24.4.
 Iin Eläkeläiset 5.4.
 Iisalmen Eläkeläiset 29.11.
 Imatran Eläkeläiset 23.10.
 Jyväskylän Eläkeläiset 15.5.
 Kaarinan Eläkeläiset 21.11.
 Keiteleen Eläkeläiset 2.10.
 Kempeleen Eläkeläiset 19.4.
 Klaukkalan Eläkeläiset 14.9.
 Kolarin Eläkeläiset 15.10.
 Kotkan Eläkeläiset 30.8.
 Kurun Eläkeläiset 6.4.
 Malmin Eläkeläiset 24.9.
 Mikkelin Eläkeläiset 14.11.
 Muuramen Eläkeläiset 4.4.
 Myllypuron Eläkeläiset 3.1.
 Orimattilan Eläkeläiset 13.9.
 Pateniemen Eläkeläiset 6.2.
 Pellon Eläkeläiset 17.10.
 Pudasjärven Eläkeläiset 4.10.
 Puolangan Eläkeläiset 3.10.
 Raahen Eläkeläiset 18.4.
 Rajakylä-Länsimäen Eläkeläiset 9.10.
 Rovaniemen Eläkeläiset 14.10.
 Siilinjärven Eläkeläiset 5.9.
 Sotkamon Eläkeläiset 16.5.
 Tampereen Eläkeläiset 27.11.
 Tervolan Eläkeläiset 13.10.
 Tornionseudun Eläkeläiset 18.10.
 Tuusniemen Eläkeläiset 28.11.
 Utajärven Eläkeläiset 5.10.
 Uudenkaupungin Eläkeläiset 28.3.
 Vaajakosken Eläkeläiset 11.10.
 Vaasan Eläkeläiset, Vasabygdens Pensionärer 7.9.

suuntaamaan toimintaansa tulevaan ja yhteinen keskustelu on voimaannuttanut osallistujia.

Yhdistysverstaissa esiin nousseita hyviä käytäntöjä sekä uusia ideoita on levitetty ensisijaisesti jäsenlehteen välityksellä. Jotta ideoiden levittäminen pysyisi systemaattisena ja uudet avaukset olisivat jäsenistölle helposti lähestyttävää, aluetyön suunnittelija koostaa *Eläkeläinen*-jäsenlehteen teemoitettuja idealistojia Vinkkipankki-palstalle.

Paikallisen ja alueellisen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja kehittäminen

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö myönsi Eläkeläiset ry:lle kohdennettua avustusta jäsenjärjestöjen toiminnan tukemiseen yhteensä 30 000 euroa. Eläkeläiset ry ohjasi rahat paikallisen ja alueellisen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen ja kehittämiseen.

Kohdennettua järjestöavustusta haki 72 yhdistystä, joista 14 oli aluejärjestöjä. Hakemusten yhteenlaskettu arvo oli 61 624 euroa. Avustusta myönnettiin kaikkiaan 47 yhdistykselle. Myönnetty avustuksen ohjautuivat jäsenistöä aktivoivaan ja hyödyttävään toimintaan, mm. tilavuokriin, toiminnan vetäjien, koulutuksiin, harrastusvälineisiin ja matalan osallistumiskynnyksen toiminnan järjestämiseen.

Avustuksen saajien kanssa tehtiin STEAn edellyttämä avustuksen siirto- ja käyttösojimus. Syksyllä kaikille avustuksen saajille lähetettiin raportointi- ja tilityslomakkeet.

Syksyllä käynnistettiin vuoden 2019 hakukierros toimittamalla yhdistyksille hakulomakkeet ja ohjeet kohdennettun järjestöavustuksen hakemista varten. Hausta ja sen aikataulusta tiedotettiin lisäksi *Eläkeläinen*-lehdessä ja järjestön kotisivuilla.

Matkat sekä loma- ja virkistystoiminta

Järjestö ohjaa yhdistyksiä ryhmämatkailun järjestämisessä ja kehittämisessä kursseilla ja erilaisissa tapaamisissa. Ryhmämuotoinen matkatoiminta tuo eläkeläisösojlistujille turvallisuutta ja madaltaa kynnystä lähteä matkalle virkistäytymään.

Matka- ja virkistystoiminnan merkitys on yhdistyksissä suuri. Paikallisyhdistykset ja aluejärjestöt harjoittivatkin aktiivista matka-, loma- ja virkistystoimintaa. Muutama matka- ja virkistystoimintaa kuvaava luku:

- paikallisyhdistykset ja aluejärjestöt järjestivät yhteensä 1 283 matkaa (2017: 1 030)
- matkoilla oli yhteensä 22 428 osallistujaa (2017: 20 474)

Eläkeläiset ry tiedotti jäsenyhdistyksilleen lomajärjestöjen tarjoamista tuetuista ryhmälomista. Ryhmälomavarauksia tehtiin erityisesti Solarik-selle runsaasti. Kaikille tukikriteerit täyttäneille hakijaryhmille Solaris-lomat ei kuitenkaan pysty-

nyt tarjoamaan lomatukea. Paikallisyhdistykset jakoivat lisäksi jäsenilleen lomatukihakemuksia ja avustivat niiden täyttämässä.

Eläkeläiset ry järjesti yhteistyössä Venäjän Matkat -matkatoimiston kanssa jäsenmatkan Pietariin 1.–3.10.2019. Matkalla oli kaikkiaan 27 osallistujaa. Matka oli omakustanteinen.

Monikulttuurinen toiminta

Järjestö toteuttaa monikulttuurista toimintaa STEAn avustuksella. Koordinoimme paikallista yhteistoimintaa Eläkeläiset ry:n yhdistysten ja maahanmuuttaneiden ikäihmisten välillä. Järjestimme yhteistoimintaa kahdeksalla paikkakunnilla. Uusina yhdistyksinä mukaan tulivat Kotkan, Raision ja Vartiokylän Eläkeläiset. Suositteja toimintamuotoja olivat vastavuoroiset vierailut etnisissä yhdistyksissä, yhdistysten juhlissa ja kerhoissa sekä maahanmuuttajien kohtaamispaikoissa (16 kertaa). Muita keskeisiä toimintamuotoja olivat tapahtumat ja retket (10 kertaa), keskustelukerhot (10 käyntikertaa), liikuntatoiminta (kaksi kerhoa), kokkaus ja käsityö.

Helsingissä kokoontui viikoittain iäkkäiden somalimiesten suomen kielen ryhmä ja monikulttuurinen naisten liikuntaryhmä. Uusina voimistelijoina ryhmään liittyi kiinalaisia naisia. Viikoittain liikuntaa harrastaa 15–20 naista. Ryhmä esiintyi toukokuussa Helsingin aluejärjestön järjestämässä kulttuuritapahtumassa Maunula-talolla ja Kontulan Eläkeläiset ry:n ostaritapahtumassa.

Toteutimme naisille tanssillisen leirin urheilupuisto Kisakeskuksessa. Miehille suunnatun leirin toteutimme yhteistyönä Jade-toimintakeskuksen kanssa. Kolmannen leirin järjestimme Tampereella, urheilupuisto Varalassa. Varalan leirille osallistui ulkomaalaistaustaisia iäkkäitä Tampereen lisäksi myös Helsingistä. Leirillä ulkoiltiin, keskusteltiin iäkkäiden liikunnasta ja kuvattiin uusi *Perusliikkeitä kuntopiiriin* -aineisto. Leireille osallistui yhteensä 38 henkeä.

Paikallisen toiminnan lisäksi monikulttuurisuustyö on nivottu osaksi järjestön muuta toimintaa. Ulkomaalaistaustaiset iäkkäät olivat mukana järjestön Liikumme tanssien -hankkeen pajoissa urheilupuisto Kisakeskuksessa ja Hämeenlinnassa (kts. sivu 23) sekä Voimaa läsnäolosta -koulutuksessa.

Koulutuksen yhteistyökumppani oli Suomen psykomotoriikkayhdistys ry. Toteutimme kiinalaisille iäkkäille Turvallisesti metsässä -retkeilypäivän yhteistyössä Verkko ja vempaimet hallintaan -hankkeen kanssa. Retkellä opittiin puhelimien avulla paikantamaan omaa sijaintia, seuraamaan liikkuamista metsässä ja ilmoittamaan siitä kavereille.

Paikallisyhdistysten työryhmät ja toiminta alueilla Alueelliset yhteistoiminnan muodot ja sisällöt suunniteltiin paikallisyhdistysten työryhmissä niiden omien valmiuksien pohjalta. Paikallisyhdistysten työryhmät kokoontuivat Tampereella, Kuopiossa, Kotkassa, Keravalla, Iisalmessa ja Helsingin Kontulassa ja Vartiokylässä, yhteensä 42 kertaa. Monikulttuurisen toiminnan vetäjiä, tukihenkilöitä, oli yhteensä 23. Tukihenkilöt pitivät yllä yhteyksiä paikallisiin verkostoihin ja ikääntyneisiin maahanmuuttajiin. Tukihenkilöiden tueksi ja alueellisesta toiminnasta tiedottamiseksi on perustettu suljettu Facebook-ryhmä.

Helsingissä Kontulan Eläkeläiset ry perusti yhdessä kiinankielisten iäkkäiden kanssa uuden kerhon Ystävyys. Toimintavuoden aikana vierailtiin mu-

seoissa, tehtiin retkiä ja järjestettiin juhlia. Kerho kokoontui 18 kertaa. Myös Vartiokylän Eläkeläiset ry perusti uuden opintokerhon. Kerhon vieraaksi kutsuttiin virolaisia, inkeriläisiä, kiinalaisia ja venäjänkielisiä iäkkäitä. Kerho sai tukea KSL:n opintokeskuksesta.

Kotkan Eläkeläiset ry järjesti keväisen retken Mäenpään kesämajalle. Tapahtumassa pelattiin pihapelejä, grillattiin ja laulettiin yhdessä. Tapahtumaan osallistui 45 henkeä.

Tampereen paikallisyhdistys järjesti retkiä Seitsemisen kansallispuistoon. Yhdessä Jyväskylän Monikko ry:n kanssa järjestettiin pihapelipäivä Sammalniemessä. Tamperelaiset jatkoivat keskusteluvierailuita Aikuiskoulutuskeskuksen TAKK-kotouttamisryhmissä. Keskusteluvierailuja jatkettiin myös Iisalmessa. Iisalmen yhdistyksen jäsenet vierailivat naisten kerhossa ja järjestivät kesällä lettukestit. Raisiossa yhdistys vieraili grillijuhlien merkeissä bosnialaisten luona. Kuopio-Kallavesi Eläkeläiset ry:ssä iäkkäät maahanmuuttajat voimistelevat yhteisessä liikuntaryhmässä. Ryhmää ohjaa venäjänkielinen

"Helsingissä kokoontui viikoittain iäkkäiden somalimpiesten suomen kielen ryhmä ja monikulttuurinen naisten liikuntaryhmä. Uusina voimistelijoina ryhmään liittyi kiinalaisia naisia. "

liikunnanopettaja. Ulkomaalaistaustaisia iäkkäitä on tullut mukaan tanssiliikunnan kerhoon.

Koulutusta, keskustelutilaisuuksia ja vaikuttamista Toteutimme koulutuksellisen tilaisuuden yhdistysten tukihenkilöille, tilaisuuteen osallistui 15 henkeä kahdeksasta yhdistyksestä. Tapaamisissa jaettiin kokemuksia monikulttuurisen toiminnan järjestämisestä eri alueilla ja tehtiin toiminta- sekä edunvalvontatyön suunnitelmia.

Alueellisen yhteistoiminnan lisäksi laajensimme monikulttuurisuustyötä enenevässä määrin edunvalvontakysymyksiin. Keravan ja Kuopion kotouttamisohjelmista ja vanhuspalvelujen strategioista annettiin lausunto, liittyen ulkomaalaistaustaisiin iäkkäisiin. Vanhusneuvostojen jäsenille, kuntien vanhuspalvelun ammattilaisille sekä kaikille iäkkäiden yhdenvertaisuusteemoista kiinnostuneille valmistui opas *Moninaisuus ja yhdenvertaisuus*. Oppaassa tarkastellaan ikäihmisten yhdenvertaisuutta vähemmistöihin kuuluvien, pääasiallisesti Suomeen muuttaneiden iäkkäiden silmin. Opas on työkalu vanhuspalveluiden syvemmän yhdenvertaisuuden kehittämiseksi. Aineisto kytkeytyy Eläkeläiset ry:n ikääntymispoliittiseen tavoiteohjelmaan.

Monikulttuurisuustyön suunnittelija osallistui järjestön vanhusneuvoston jäsenille suunnattuun edunvalvontakoulutukseen ja esitteli vähemmistöjen tarpeita kunnallisissa palveluissa. Suunnittelija kävi alustamassa aiheesta myös Keravan vanhusneuvostossa.

Järjestimme yhteistyössä Monikko ry:n kanssa Keski-Suomessa kaksi keskustelutilaisuutta vähemmistöihin kuuluvien palvelujen tarpeesta. Tilai-

suudet järjestettiin Äänenkoskella ja Jyväskylässä. Tilaisuuksiin osallistui vanhuspalvelujen vastuukilöitä, vanhusneuvoston jäseniä, kumppaneita ja itse ulkomaalaistaustaisia iäkkäitä. Jatkoimme yhteistyötä Metropolia AMK:n kanssa geronomi- ja sosionomiopiskelijoiden kouluttamisessa vieraskielisten iäkkäiden palvelutarpeiden tiimoilta Käytännön kokemuksia maahanmuuttotyöstä -kurssilla. Metropolia AKM:n geronomiopiskelija suoritti johtamiseen ja kehittämiseen suunnattua työharjoittelua Eläkeläiset ry:n toimistossa.

Verkostotyötä

Yhteistyöverkostot ovat tärkeitä iäkkäiden maahanmuuttaneiden tavoittamiseksi. Monikulttuurisen toiminnan suunnittelija oli mukana kolmessa pääkaupunkiseudun yhteistyöverkostossa, Pakolaisapu ry:n VeTo-verkostossa, Helsingin itäisen palvelualueen Itpa-Mova-verkostossa ja Invalidiliiton koordinoimassa Esteettömyys-verkostossa. Keskeisten yhteistyökumppanien, Jade-toimintakeskuksen, Etnimu-toiminnan, Monikko ry:n ym. kanssa aloitettiin valtakunnallisen monikulttuurisen vanhustyön verkoston rakentaminen.

Vapaaehtoistyön ohjaus

Järjestimme kuuden kokoontumiskerran vapaaehtoistyön ohjauksen Uudenmaan aluejärjestössä. Ohjaus oli suunnattu paikallisyhdistysten johtokuntien jäsenille sekä harrastekerhojen vetäjille. Ohjauksen tarkoituksena oli tukea yhdistyksen perustehtävän ja sääntöjen mukaista vapaaehtoistyön tekemistä kiinnittämällä huomio vapaaehtoisten toimijoiden voimavaroihin ja vertaistukeen. Ohjaukseen osallistui 11 henkeä kuudesta eri aluejärjestön jäsenyhdistyksestä: Järvenpään, Keravan, Klaukkalan, Lohjan seudun, Porvoon ja Viharlaakson-Karakallion yhdistyksistä.

"Suurin harrastus- ja kerhoryhmä yhdistyksissä ovat voimistelu-, liikunta- ja tanssikerhot, toiseksi eniten on laulu- ja muita musiikkiryhmiä. Lisäksi toimii muun muassa käsityö- ja askartelukerhoja".

Kulttuuri ja koulutus

Kulttuuritoiminnan tärkein tapahtuma oli sanoitus- ja sävellyskilpailu ”Elämänlanka sukupolvien ketjussa”. Jatkoimme vuonna 2017 käynnistettyä alueellista Yhdistysverstaas-kehittämiskoulutusta. Edunvalvontakoulutus keskittyi vanhusneuvoston asemaan ja toimintaan muuttuvassa toimintaympäristössä sekä järjestön uuteen ikääntymispoliittiseen tavoiteohjelmaan.

”Elämänlanka sukupolvien ketjussa” -sanoitus- ja sävellyskilpailu päättyi syyskauden alussa. Kilpailu keräsi 74 sanoitus- ja sävellystyötä 35 osallistujalta. Kilpailussa palkittiin kolme kilpailutyötä, joiden lisäksi myönnettiin kaksi kunniainintaa. Palkintosijoille valittiin kappaleet *Mummonpäivät* (Auli Räsänen ja Kari Huttunen), *Mummot surffailee* (Sauli Alipirjelä) sekä *Sahojen jänishousut* (Tapani Rissanen). Kunniamaininnat saivat kappaleet *Elämän kulku* (Marika Sarja, Jari Eeva ja Raikke Westerberg) ja *Kippurakärkiset lapikkaat* (Kari Huttunen ja Auli Räsänen). Kilpailun tuomareina toimivat kirjallisuuden opettaja Niina Hakalahti sekä muusikko Sauli Malinen ja tuomariston sihteerinä koulutussuunnittelija Tiina Rajala.

Osallistuimme Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry:n kulttuuriaktiivismin ”Paistaa tassua”-kampanjaan, jossa toimitaan rauhan ja yhteisymmärryksen puolesta kulttuurin ja sivistyksen keinoin. Oma osuutemme kampanjasta sai nimekseen ”Ristipistoja – sivistyneesti”. Siinä jäsenyhdistyksemme valmistavat tauluja ristipisto- ja muita kirjontatekniikoita käyttäen. Tauluissa kuvataan yhteiskunnallisia aiheita sekä eläkeläistoimintaa. Järjestimme neljä käsityökurssia kampanjamme tueksi: Joensuussa, Kolarissa, Nokialla ja Vantaalla. Kampanja jatkuu vuonna 2019.

Eläkeläinen-jäsenlehdessä, uutiskirjeessä sekä järjestön verkkosivuilla kerrottiin kattavasti Eläkeläiset ry:n ja sen jäsenistön kulttuuritoiminnasta. Lehdessä julkaistiin kirja-, teatteri- ja taidearvoselua. Lehden Runopysäkki-palstalla julkaistiin

henkilöjäsenten tuottamia runoja, joita palstanpitäjä Niina Hakalahti kommentoi. Uutisoimme Elämänlanka sukupolvien ketjussa -kilpailusta ja sen tuloksista. *Mummot surffailee* -kilpailutyöstä tehtiin video, joka toimii näytteenä kilpailutöistä ja joka on kotisivujemme kautta katsottavissa.

Järjestimme 18 valtakunnallista ja 12 alueellista kurssia sekä järjestön hallinnolle tarkoitetun seminaarin. Kurseille osallistui 510 henkeä. Valtakunnalliset kurssit oli tarkoitettu kaikkia jäsenyhdistyksiä varten. Niiden lisäksi järjestimme alueellisia kursseja.

Valtakunnallisia kursseja olivat harraste- ja kulttuuriopintojen kurssit: kansantanssi, voimistelu, esiintymistaito ja musiikki; järjestölliset aineet, kuten yhdistystoiminnan ja taloudenhoidon kurssit, viestinnälliset kurssit, kuten järjestöviestintä ja kotisivukoulutus sekä yhteiskunnalliset aineet kuten edunvalvonta ja ikääntymispolitiikka. Edunvalvontakoulutus oli suunnattu erityisesti vanhusneuvostojen jäsenille. Aiheita olivat muun muassa vanhusneuvostojen asema aluehallintouudistuksessa, sote- ja hyte-uudistus sekä Eläkeläiset ry:n ikääntymispoliittinen tavoiteohjelma. Tavoiteohjelmaa käsiteltiin myös järjestön luottamushallinnolle tarkoitettussa seminaarissa. Seminaarin muita aiheita olivat ikääntyneiden asumisen kehittäminen sekä liikuntapolitiikka.

Alueellisista koulutuksista tärkein oli Yhdistysverstaas-koulutusten sarja, jonka tavoitteena on alueellisen ja paikallisen järjestötoiminnan kehittäminen. Tästä kerromme sivulla 15 luvussa Yhdistysverstaastoiminta. Muita alueellisten koulutustemme aiheita olivat yhdistystoiminta ja talous, liikunta ja terveys, tanssi, musiikki sekä kädentaidot. Kädentaitojen kurssit liittyivät kulttuuriaktiivismin kampanjaamme.

Kurssien kouluttajina toimi palkkioperusteisesti henkilökunnan ulkopuolisia eri alojen kouluttajia

ja asiantuntijoita 17 henkeä. Myös Eläkeläiset ry:n työntekijät toimivat kurssien opettajina ja vetäjinä.

Kulttuuri- ja koulutustoiminta kuuluu koulutus-suunnittelijan vastuualueeseen järjestön hallituksen ja toiminnanjohtajan ohjauksessa. Koulutusta järjestettiin myös monikulttuurisessa toiminnassa, Verkko ja vempaimet hallintaan -hankkeessa sekä Liikumme tanssien -tanssiliikunnan hankkeessa. Näistä koulutuksista kerromme sivuilla 15 ja 23.

Yhteistyö KSL:n kanssa

Eläkeläiset ry on Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry:n jäsen. Koulutussuunnittelija edustaa Eläkeläiset ry:tä KSL:n hallituksessa ja osallistuu sivistysliiton sekä sen ylläpitämän opintokeskuksen toiminnan kehittämiseen. Eläkeläiset ry käyttää KSL:n koulutuspalveluita kursseillaan.

Yhdistysten kerhotuki sekä Eläkeläiset ry:n järjestämien kurssien valtionapu haetaan KSL:n opintokeskuksen kautta. Eläkeläiset ry jäsenyhdistyksineen oli KSL ry:n jäsenjärjestöistä kerho- ja kurssitoiminnassa suurin koulutuspalvelujen käyttäjä.

Opintokerhojen ja harrastusryhmien toiminta

Yhdistysten ilmoitusten perusteella suurin harrastus- ja kerhoryhmä ovat voimistelu-, liikunta- ja tanssikerhot, toiseksi eniten on laulu- ja muita musiikkiryhmiä. Yhdistyksissä toimii lisäksi muun muassa käsityö- ja askartelukerhoja.

Pienentyneiden resurssien vuoksi KSL on rajannut

liikunta-, musiikki- ja käsityöryhmät kerhotuen ulkopuolelle, joten ne toimivat ilman valtionapua eikä KSL tilastoi niiden toimintaa. KSL:n opintokerhotuen piirissä oli muun muassa muisti- ja tietotekniikkakerhoja sekä yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja yhdistystoiminnan kehittämisen parissa toimivia kerhoja.

Yhdistysten käytettävissä on Eläkeläiset ry:n tuottamia opintoaineistoja, kuten yhdistystoiminnan opas, Kulta kaupan -ohjelma-aineisto sekä liikuntahankkeessa tuotetut kuminauha-, tasapaino- ja ikiliikuttaja -liikunta-aineistot. Yhdistyksiä on ohjattu käyttämään myös KSL:n tuottamia aineistoja.

Liikunta

Järjestömme paikallisyhdistysten harrastekerhoista suurin osa toimi tanssin, voimistelun ja muun liikunnan parissa. Tuemme yhdistysten liikunta-kerhoja virikeaineistoilla ja ohjaajakoulutuksilla. Syksyllä valmistui yhteistyössä Kävelypässien kanssa *Lämmittelyjumppavideo*. Uusi video sekä aikaisempi, Tasapainosta elämää -hankkeen video *Ikäihmisten voimisteluohjelma* ovat käytettävissä järjestön verkkosivujen kautta.

Aineistoja ohjaajille -materiaalipankkiin kerättiin aikaisempien vuosien liikunnallisia esiintymisohjelmia. Yhdistysten viikkokerhojen liikunnallisia tuokioita varten julkaisimme *Eläkeläinen*-lehdessä taukojumppakoosteita.

Järjestön juhluvuotta varten tuotimme kaksi uutta liikunnallista ohjelmaa. Yhdistysten ohjaajat oppivat ohjelmia liikuntakurssilla Varkaudessa. Kun-

"Suurin harrastus- ja kerhoryhmä yhdistyksissä ovat voimistelu-, liikunta- ja tanssikerhot, toiseksi eniten on laulu- ja muita musiikkiryhmiä. Lisäksi toimii muun muassa käsityö- ja askartelukerhoja".

Kevätkauden 2018 kurssit

Kurssin aihe	Aika /paikka	Osallistujia
Valtakunnalliset kurssit (Varkaus, Kuntoranta)		
Kansantanssin peruskurssi	2.-5.1.	18
Matkavastaavien peruskurssi	12.-16.2.	12
Yhdistystoiminnan ja talouden peruskurssi	26.2.-2.3.	13
Musiikkikurssi	12.-16.3.	31
Esiintymistaito	12.-16.3.	7
Liikuntakurssi	12.-16.3.	12
Kotisivujen päivityskurssi	14.-16.3.	13
Yhdistysviestinnän kurssi	20.-23.3.	10
Teemme yhdessä -tukihenkilötapaaminen		
Paikalliset kurssit		
Kävelypässien hyvinvointiresepti-kurssi	14.3.-13.4, Lahti + 4	41
Rytmimusiikin kurssi	18.-19.3. Espoo	21
Ristipistoja – sivistyneesti	Joensuu 9.3., Kolari 23.-24.4.	28
Muistiliikunnan kurssi	Oulu 27.4.	30
Tapahtumajärjestämisen kurssi	Jyväskylä 3.5.	24

Syyskauden 2018 kurssit

Valtakunnalliset kurssit (Varkaus, Kuntoranta)		
Kansantanssin ohjelmistokurssi	1.-4.9.	24
Matkavastaavien opinto- ja neuvottelupäivät	15.-19.10.	18
Yhdistysviestinnän kurssi	15.-19.10.	7
Esiintymistaidon kurssi	18.-22.10.	8
Liikuntakurssi	18.-22.10.	9
Musiikkikurssi	18.-22.10.	33
Aluejärjestöjen opinto- ja neuvottelupäivät	29.-31.10.	29
Ikääntymispolitiikan opinto- ja neuvottelupäivät	31.10.-2.11.	34
Teemme yhdessä -tukihenkilötapaaminen	19.-21.4. 2 15	
Paikalliset kurssit		
Ristipistoja – sivistyneesti	Nokia 2.10., Vantaa 4.10.	17
Kansantanssia kaikille	Vantaa 27.10.	36
Ikiliikuttajakurssi	Kajaani 12.-13.11.	21
Yhdistystoiminnan kertauskurssi	Kokkola 3.-4.12.	35

toiliikunnan aiheita opetimme Ikiliikuttaja-aluekurssilla Kajaanissa. Kurssin järjesti Kainuun aluejärjestö yhteistyössä järjestöme kanssa. Yhteistyössä Psykomotoriikka-yhdistyksen kanssa järjestimme Helsingissä Voimaa läsnäolosta -koulutuksen.

Tiedottamista ja yhteydenpitoa varten ylläpidämme liikuntavastaavien verkostoa. Verkoston jäsenille lähetimme tiedotteita liikunta-aineistoista, Liikumme tanssien -hankkeen pajoista sekä uutiskirjeen. Syksyllä perustimme järjestön liikuntatoiminnasta kiinnostuneille Facebook-ryhmän. Ryhmässä jaettiin infoa liikunnasta, alueellisista tapahtumista, koulutuksista ja Liikumme tanssien -hankkeen pajoista.

Käynnistimme 60 viikkoa kestävä Juhlakuntoon-liikuntakampanjan, joka jatkuu vuoden 2019 elokuun loppuun asti. Kampanjaa varten tuotimme kuntopassin, johon henkilöjäsenemme voivat merkitä kuntoilusuorituksensa. Kannustamme paikallisyhdistyksiä järjestämään liikuntatapahtumia ja innostamaan jäsenistöään kuntoliikuntaan.

Jatkoimme yhteistyötä itseään ”itsenäisiksi ja vapaiksi ikämiesten kävelypässeiksi” kutsuvan ryhmän kanssa. Suurin osa ryhmän jäsenistä on järjestöme henkilöjäseniä. Pässiryhmä järjesti erilaisia kävelytempauksia, osallistui liikunta-aineistojen kuvaamiseen sekä järjesti Pässien hyvinvointiresepti -nimisiä kursseja yhteistyössä järjestön kanssa. Kurssilla annettiin liikunta- ja terveystietoa ja opastettiin kunnon omaseurantaan. Kurssija järjestettiin Hyvinkäällä, Jyväskylässä, Järvenpäässä, Lahdessa ja Lohjalla.

Teimme Ikäinstituutin kanssa aiesopimuksen Elämäni eläkevuodet -nimisestä eläkkeellevalmennusohjelmasta. Järjestön aiesopimuksen lisäksi viisi paikallisyhdistystämme teki aiesopimuksen valmennusohjelman pilottivaiheeseen osallistumisesta: Iisalmen Eläkeläiset ry, Keravan Eläkeläiset ry, Kiuruveden Eläkeläiset ry, Nokian Eläkeläiset ry sekä Varkauden Eläkeläiset ry.

Liikunta oli vahvasti läsnä myös monikulttuurisen toiminnan puitteissa. Leireistä, esiintymisistä ja uuden liikunta-aineiston tuottamisesta voi lukea sivulta 16.

Kurssien kouluttajat

Honkonen, Antti,

liikunta- ja terveystiedon kouluttaja

Huusari, Antti,

kansanperinne-muusikko, säestäjä

Hyvärinen, Katriina,

teatteriohjaaja,

Häkkinen, Eeva,

hyte-asioiden kouluttaja

Ekorre, Maija,

käsityön vertaisohjaaja

Isaksson, Pekka,

liikunta- ja terveystiedon kouluttaja

Kaukonen, Niina,

sote-asioiden kouluttaja

Koski, Anitta,

kirjanpidon ja taloushallinnon

kouluttaja

Kuivalainen, Kari, musiikkikouluttaja

Malinen, Sauli,

musiikkikouluttaja

Pitkä-Liukkonen, Hannele,

liikunnan vertaisohjaaja

Pitkänen, Elvi,

käsityön vertaisohjaaja

Rajala, Taika,

käsityöaineiden opettaja

Rantakokko, Annikki,

käsityön vertaisohjaaja

Sepp, Ahti,

musiikkikouluttaja

Surakka, Eeva,

käsityön vertaisohjaaja

Uitto, Pirkko,

teatteriohjaaja,

ilmaisutaidon opettaja

Vaattovaara, Martti,

yhdistystoiminnan kouluttaja

Ylikärppä, Pirkko,

käsityön vertaisohjaaja

Kehittämishankkeet

Verkko ja vempaimet hallintaan – ICT-hanke

Verkko ja vempaimet hallintaan (2016–2019) on ikääntyneiden avuksi käynnistetty kolmevuotinen valtakunnallinen tieto- ja viestintätekniikkahanke. Toteutamme hankkeen STEA-rahoituksen turvin. Hankkeen tavoitteena on tukea ikääntyneiden itsenäistä elämää ja ehkäistä syrjäytymistä sekä parantaa ikääntyneiden asemaa tietoyhteiskunnassa. Toiminnan ensisijaisena kohderyhmänä ovat tietotekniikkaa osaamattomat mutta siitä riippuvaiset ikäihmiset.

Palkkasimme hankkeeseen kaksi hanketyöntekijää, joiden tehtäviin kuuluu hankkeen koordinointi, vapaaehtoisten vertaisohjaajien rekrytointi, kouluttajien työn organisointi sekä yhteydenpito yhteistyökumppaneihin. Hanketyöntekijät osallistuvat myös koulutustehtäviin ja huolehtivat vertaisohjaajien sekä yhdistysten kotisivukoulutuksesta.

Käynnistimme vuoden 2018 yhden hanketyöntekijän voimin, toisen hanketyöntekijän sairastuttua edellisenä syksynä. Tämän takia hankimme alkuvuodesta koulutuspalveluja myös ostopalveluina vuodelle 2018 asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hankkeen johtoryhmään kuuluvat hanketyöntekijöiden lisäksi järjestön toiminnanjohtaja ja koulutussuunnittelija ja seurantaryhmään johtoryhmän lisäksi edustajat Vanhustyön keskusliitosta ja Enter ry:stä. Hanketyöntekijät osallistuivat vuoden aikana verkostotapaamisiin, joissa eri yhteistyötahot jakoivat omaa osaamistaan ja kokemuksiaan. Tapaamisten antina saimme suunniteltua ja toteutettua konkreettisia yhteistilaisuuksia kuten yhteisiä vertaisohjaaja-koulutuksia ja alueellisia opastustahtumia.

Opastuspäivien suunnittelun ja toteutuksen lähtökohdiana on alusta asti ollut, että lähestymme uutta teknologiaa ilon ja hyödyn kautta eikä ikävänä pakkona. Ikäihminen tarvitsee riittävästi aikaa tiedon

prosessoimiseen ja siksi koimme hyväksi rauhallisen ja kiireettömän opetustilanteen, jossa asioita kerrataan useasti. Lisäksi opetus ei saa olla liian teoreettista, eikä ryhmän koko liian suuri. Opastuspäiviin osallistujat ovat taidoiltaan eritasoisia, joten yli 15 hengen ryhmät eivät ole enää kaikkien kannalta sopivia. Koimme pienen ryhmän intensiivisen opetuksen keskustelumahdollisuuksineen ensisijaisen tärkeäksi. Järjestimme kaksipäiväisiä Nettitreffit-opastuspäiviä 34 kappaletta 28 paikkakunnalla ja niissä tavoitettiin yli 400 henkeä. Päivät sisälsivät matalan kynnyksen opastusta ja ohjausta sähköiseen asiointiin sekä laite- ja verkkopalveluiden käyttöön. Järjestimme opastuspäivät yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa.

Tuimme vertaisohjaajia valtakunnallisessa, suljetussa Facebook-ryhmässä. Jaoin ryhmässä vertaistukea sekä hanketyöntekijän vinkkejä opastukseen ja tietotekniikkaan. Järjestimme vertaisohjaajakoulutuksia Reumaliiton ReSurf – esteetön ensikosketus nettiin -hankkeen kanssa Porissa ja Kajaanissa sekä Enter ry:n kanssa Hyvinkäällä. Vertaisohjaajakoulutuksiin osallistui yhteensä 41 henkeä.

Järjestimme kotisivu- ja viestintäkoulutuksia seitsemän kappaletta kuudella paikkakunnalla. Koulutuksiin osallistui yhteensä 103 henkeä. Kotisivujen ylläpitoon ja teknisiin ongelmiin annoimme henkilökohtaista tukea ja ohjausta puhelimitse sekä sähköpostitse.

Liikumme tanssien -hanke 2018–2020

Liikumme tanssien -hanke on kaksivuotinen ikääntyneiden kuntoliikuntaa edistävä hanke, joka käynnistyi kevätkaudella. Hankkeessa järjestämme avoimia tanssipajoja eri puolilla Suomea. Toimintavuoden aikana järjestimme yhteensä viisi tanssipajaa. Pajojen opettajiksi pyysimme sekä tanssin ammattilaisia että järjestön omia tanssinohjaajia. Kokeilimme pajoissa eri tanssilajeja ja -tyylejä, kuten luovaa ja yhteisöllistä tanssia, flamenco,

itämaista ja latinalaistanssia. Tanssipajojen sisällöt videoitiin ja koosteet tanssimateriaaleista on katsottavissa järjestön verkkosivujen kautta. Pajoihin osallistui yhteensä 105 henkeä.

Tampereella järjestimme musiikkiliikunnan ohjaajakoulutuksen. Kouluttajana toimi Aira Ikonen hankkeen kumppaniorganisaatiosta Työväen Urheiluliitto TUL ry:stä. Muita kumppaneita ovat Länsi-Uudenmaan tanssiopisto Hurja Piruetti ja Suomen Voimisteluliitto.

Liikumme tanssien - hanke on esillä järjestön verkkosivuilla. Verkkosivujen ja uutiskirjeiden kautta ilmoitamme tulevista tanssipajoista. Eläkeläinen -lehdessä uutisoimme jo pidetyistä pajoista ja kerroimme uusista tanssipajoista.

Tanssipajat: paikka, aika, opettaja, tanssityyli, osallistujat

- Urheiluopisto Kisakeskus, 23.5., Katja Kõngäs, luova tanssi, 28
- Hämeenlinna, 7.9., Anna Haaranen, flamenco, 22
- Tampere, 18.9., Marjo Hämäläinen, yhteisötanssi, 21
- Kurikka, 19.9., Riitta Kallio, itämainen tanssi, 12
- Kajaani, 14.11., Martti Komulainen ja Sakari Piirainen, latinalaistanssit, 21

LIIKUMME TANSSIEN
ELÄKELÄISET ry

Verkko ja Vempaimet -koulutukset

Nettitreffit

Helsinki 30.4.
Helsinki 5.11.
Kotka 2.3.
Kuopio 20.2.
Valkeakoski 10.9.
Valkeakoski 24.9.
Vantaa 9.4.
Ylivieska 26.9.
Jurva 10.1. - 11.1.
Pateniemi 22.1. - 23.1.
Tampere 22.1. - 23.1.
Pello 31.1. - 1.2.
Kolari 2.2. - 3.2.
Kerava 9.2. - 16.2.
Pyhäjärvi 13.2. - 14.2.
Tervola 21.2. - 22.2.
Ylöjärvi 21.2. - 22.2.
Simo 22.3. - 23.3.
Pateniemi 26.3. - 27.3.
Laihia 9.4. - 10.4.
Heinola 11.4. - 12.4.
Rovaniemi 14.4. - 15.4.
Pateniemi 16.4. - 17.4.
Rovaniemi 16.4. - 17.4.
Ylitornio 18.4. - 19.4.
Keitele 19.4. - 20.4.
Iisalmi 3.5. - 4.5.
Nokia 7.5. - 8.5.
Piikkiö 21.5. - 22.5.
Uusikaupunki 23.5. - 24.5.
Suomussalmi 12.9. - 13.9.
Kuhmo 14.9. - 15.9.
Sodankylä 12.11. - 13.11.
Helsinki 22.11. - 29.11.

Kotisivukurssit

Oulu 12.10.
Helsinki 26.1. - 13.4.
Kempele 12.2. - 13.2.
Varkaus 14.3. - 16.3.
Kempele 15.5. - 16.5.
Tampere 20.9. - 21.9.
Laihia 23.10. - 24.10.

Viestintäkurssit

Varkaus 20.3. - 23.3.
Varkaus 17.10. - 18.10.

Vertaisohjaajakurssit

Hyvinkää 11.5.
Kajaani 25.9.
Pori 27.2.

Viestintä ja tiedottaminen

Viestintä ja tiedottaminen kuuluvat tiedottajan vastuualueeseen, hallituksen ja toiminnanjohtajan alaisuudessa. Viestintää ja tiedotusta suunnitellaan säännöllisesti kokoontuvassa viestintäryhmässä, jonka jäseniä ovat toiminnanjohtaja, aluetyön suunnittelija ja tiedottaja.

Sisäisessä viestinnässä kaikilla työntekijöillä on tärkeä rooli. Verkko ja vempaimet hallintaan -hankkeen hankekoordinaattorit huolehtivat tehokkaasti hankkeen tiedotuksesta jäsenistölle. Ulkoista viestintää on aktiivisesti toteutettu toiminnan eri alueilla, mm. monikulttuurisessa toiminnassa ja liikunnassa. Järjestön sisäisen viestinnän keskeistä osaa, yhdistyskirjeitä, käsitellään toimintakertomuksen kohdassa Järjestötyö ja toiminnan ohjaus.

Järjestön uusi logo valmistui alkuvuodesta ja sen jälkeen yhdenmukaiset logopohjat kaikille alueyhdistyksille ja aluejärjestöille. Alkuvuodesta saatiin käyttövalmiiksi myös power point -pohja, kirjelo-make ja uusi roll-up. Graafisen ilmeen suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa graafinen suunnittelija Tuomas Nikulin.

Eläkeläiset ry:n jäsenlehteä *Eläkeläistä* julkaistiin seitsemän numeroa, keskimäärin 38-sivuisena tabloid-lehtenä. Eläkeläinen jaettiin postitse järjestön jäsenille sekä erikseen tilauksen tehneille yksittäisille henkilöille ja yhteisöille.

Lehden tuorein numero sekä vuosikerrat vuodesta 2009 lähtien ovat maksutta luettavissa verkon kautta näköislehtinä Lehtiluukku-palvelussa. Eläkeläinen on mukana myös Näkövammaisten Keskusliiton ylläpitämässä Luetus-palvelussa.

Eläkeläinen-lehti on kertonut järjestön toiminnasta, hallinnon päätöksistä ja linjauksista sekä ikääntymispolitiikan ajankohtaisista kysymyksistä. Lehti on seurannut kulttuuria unohtamatta viihdettä ja harrastuksia. Tavoitteena on ollut tarjota eläkeläislukijoille tarpeellinen ja kiinnostava lukuelämys ja tukea myönteistä ikäidentiteettiä. Paikallis- ja alueyhdistyksiä on kannustettu tilaamaan lehteä

jaettavaksi jäsenhankinnassa ja muussa järjestötyössä.

Lehden päätoimittaja ja pääkirjoitustoimittaja on järjestön toiminnanjohtaja. Lehden kokoamisesta ja taitosta vastasi järjestön tiedottaja. Osan toimintavuodesta toimittaja Juha Drufva työskenteli palkkatuella osa-aikaisena toimittajana toimipaikanaan Tampere. Lehden painopaikka vuonna 2018 oli Suomalainen Lehtipaino Kajaanissa.

Toimintavuonna käynnistettiin lehti uudistus, tavoitteena ulkoasultaan ja sisällöltään uudistettu jäsenlehti vuoden 2019 alusta. Suunnittelijana oli Tuomas Nikulin. Uudeksi painopaikaksi vuodelle 2019 valittiin tarjosten perusteella I-print Seinäjoelta.

Lokakuussa julkaisimme ensimmäisen *Eläkeläisen*-lehden uutiskirjeen ja sitä seurasi toimintavuoden loppuun mennessä kaksi muuta kirjettä. Kerran kuussa ilmestyvän uutiskirjeen voi tilata maksutta sähköpostiinsa.

Eläkeläiset ry:n näkemykset ja kommentit toimitettiin medialle tiedotteina hallituksen, edustajakokouksen, puheenjohtajan ja muiden luottamushenkilöiden puheista ja lausunnoista. Kaikkiaan tiedotteita lähetettiin vuoden aikana 12 kappaletta.

Eläkeläiset ry:n kotisivujen (www.elakelaiset.fi) Ajankohtaista-osiossa julkaistiin vuoden aikana 90 juttua järjestön kannanotoista, tapahtumista, blogikirjoituksista ja muista järjestötoimintaan ja ikäihmisten elämään liittyvistä aiheista.

Kirjeitä mummolasta -blogi ja Kävelypässi-ryhmän ylläpitämä blogi jatkuivat aktiivisina.

Eläkeläiset ry:n Facebook-sivulla ja Instagram-tilillä julkaistiin toimintavuoden aikana erilaista aineistoa. Yhdistysten ja aluejärjestön kotisivujen perustamista ja tekemistä tuettiin Verkko ja vempaimet hallintaan -hankkeen voimin.

Eläkeläiset ry:n tiedotteita, kannanottoja ja lausuntoja 2018

Eläkeläiset ry:n ikääntymispoliittiset tiedotteet ja kannanotot

25.5.2018	Martti Korhonen: Kauppatavarana sote
28.5.2018	Martti Korhonen: Emme vaadi erityiskohtelua, mutta vaadimme, että ihminen voi turvallisesti elää elämäänsä
29.5.2018	Edustajakokouksen kannanotto: Eläkeläiset kannustavat kuntia ikäystävällisyyteen
14.6.2018	Kalevi Kivistö: Eläkeläisköyhyyden torjuminen jatkuvasti ajankohtainen tehtävä
1.8.2018	Marja Leena Makkonen: Vanhusneuvostoilla tärkeä tehtävä kuntien palveluita suunniteltaessa
8.8.2018	Martti Korhonen: Helle läkähdyttää ikäihmiset
18.8.2018	Martti Korhonen: Herätys, hallitus – eläkeläisten ostovoimaa kohennettava
28.8.2018	Jan Koskimies: Ikääntyminen on osoitus yhteiskunnan onnistumisesta
21.9.2018	Eläkkeensaajien keskusliitto EKL ja Eläkeläiset: Kohtuuttoman korkeat asiakasmaksut veisivät palvelut ikääntyneiden saavuttamattomiin
17.10.2018	Kalevi Kivistö: Sote-uudistus uhkaa nostaa asiakasmaksuja
18.10.2018	Jan Koskimies: Tarvitaan paitsi digiosaajia, myös digikapinallisia
23.11.2018	Kalevi Kivistö: Vanhusasiainvaltuutettu tarvitaan puolustamaan eläkeläisten toimeentuloa

Eläkeläiset ry:n lausunnot

13.9.2018 Luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksuista (yhdessä Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n kanssa)

EETUn kannanotot

20.2.2018	Kansaneläkeindeksin leikkaus peruttava
1.6.2018	Pankkien noudatettava yhdenvertaisuuslakia
25.9.2018	Kansaneläkeindeksin leikkaus peruttava valtion budjetissa
4.12.2018	EETU ry:n teesit vuoden 2019 eduskuntavaaleihin

Juhlavuosi 2019: Eläkeläiset ry 60 vuotta

Eläkeläiset ry haki joukolta eri tahoja rahallista tukea juhlavuoden toimintojen suunnittelua ja juhlavuoden tapahtumien toteuttamista varten. Saadun rahoituksen turvin valmistelu pystyttiin käynnistämään. Marja-Liisa Hirn palkattiin lisätyövoimaksi ja koordinoimaan juhlavuoden järjestelytoimia.

Alueellisten juhlien järjestämistä vauhditettiin 3.4. Jyväskylässä järjestetyssä tapahtumajärjestämisen koulutustapaamisessa. Tapaamisessa olivat koolla aluejärjestöjen nimeämät yhteyshenkilöt. Lisäksi järjestö solmi Työväen Musiikkitapahtuman

kanssa yhteistyösopimuksen yhteislaulutilaisuuden järjestämisestä Valkeakoskella osana tapahtumaa.

Musiikki-, liikunta- ja kansantanssiohjaaja suunnittelivat juhlavuoden ohjelmistoa, joka näkyi vastaavien harrastekurssien teemoissa. Ohjelmiston harjoittamiseksi tuotettiin ohjausaineistoa.

Juhlavuositeema liitettiin myös kulttuuriaktiivisuuden kampanjaamme ”Ristipistoja – sivistyneesti” sekä sanoitus- ja sävellyskilpailuumme Elämänlanka sukupolvien ketjussa.

Juhlavuositeema liitettiin myös kulttuuriaktiivisuuden kampanjaan ”Ristipistoja – sivistyneesti”.

Talous

Eläkeläiset ry:n toiminta toteutui hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti, pois lukien Kuntorantaan liittyvien kirjanpidollisten tapahtumien osalta, jotka johtivat järjestön tuloksen suureen alijäämään. Hallitus seurasi järjestön talouden toteutumista suunnitelmallisesti uudistettujen talousraporttien pohjalta.

Tulos ja tase

Järjestön tilinpäätös 2018 on alijäämäinen 1 445 000 euroa (Vuonna 2017 alijäämäinen 533 000 €). Tulos painui voimakkaasti tappiolle suurien arvonalennuskirjauksien ja Kuntorantaan liittyvien vuokrahyvityksien myötä. Järjestö teki lisäpoiston Kuntorannan rakennuksiin yhteisarvolla 1 226 000 € ja hyvitti Kuntoranta Oy:tä vuokriin liittyviä laskuja yhteisarvolla 210 000 €. Järjestö myönsi Kuntoranta Oy:lle oman pääoman vahvistamiseksi 29 000 € lainan, joka tilinpäätöksessä arvostettiin taseessa 1 euroon.

Järjestön varsinaisen toiminnan tuotot toteutuivat talousarvion mukaisesti ja toiminnan kulut ilman poistokirjauksia jäivät alle budjetoidusta n. 3 % (33 000 euroa). Sijoitustoiminnan tulos jäi huomattavasti alle budjettitavoitteen 71 % (109 000 euroa). Varainhankinnan tulos alitti myös budjettitavoitteen 18,7 % (41 000 euroa). Rahoitustoiminnan alijäämä toteutui talousarvion mukaisesti.

Järjestön maksuvalmius on ollut erittäin heikko kuluvan tilikauden aikana. Järjestö on kiinnittänyt erityistä tarkkuutta talouteen ja tehnyt lyhyen ja pitkän aikavälin suunnitelmia talouden tasapainottamiseen. Järjestö myi Rinne-nimisen tilan 19 500 eurolla.

STEAn eli Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukseen yleis-, kohde- ja hankeavustuksien osuus järjestön kokonaistuotoista on 66,9 % (vuonna 2017 57 % ja vuonna 2016 54 %).

Kylpylähotelli Kuntoranta

Järjestön omistama kylpylähotelli Kuntoranta oli

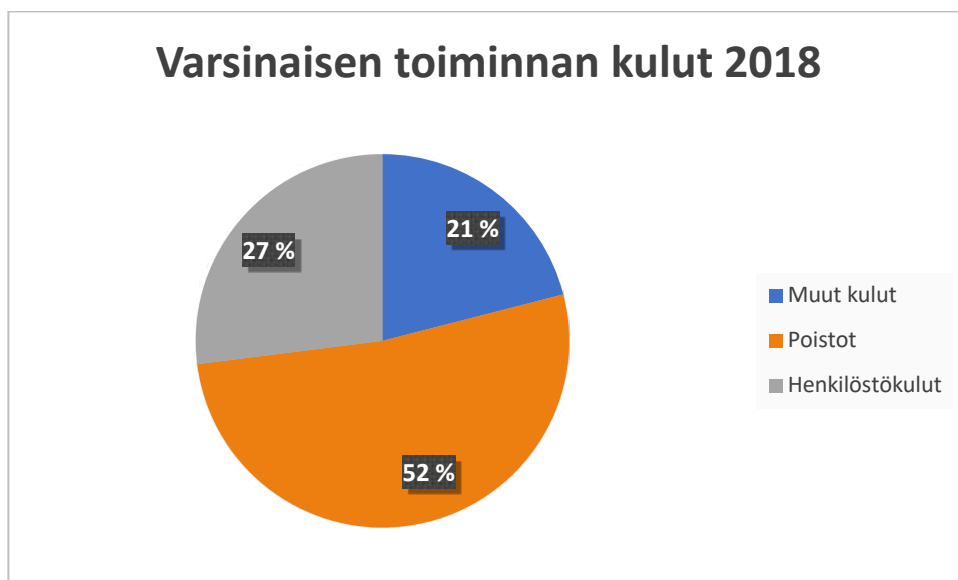
myynnissä. Uutta omistajaa ei kuitenkaan löydetty, vaan Kuntoranta muodosti edelleen järjestölle taloudellisen ja toiminnallisen rasisitteen.

Näkymät vuodelle 2019 ja siitä eteenpäin

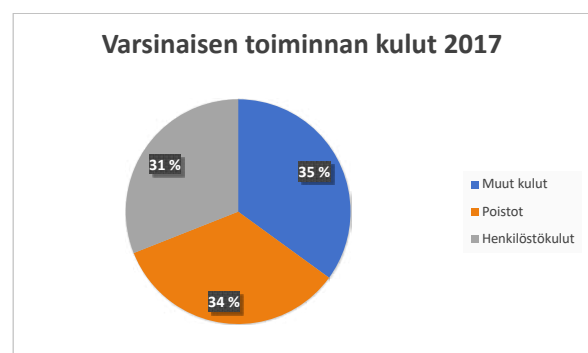
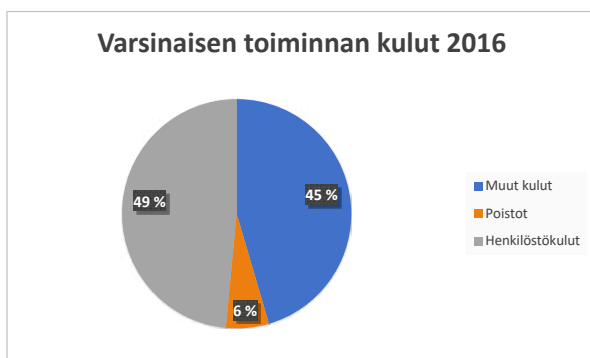
Sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut järjestölle vuoden 2019 STEAn yleisavustuksen 570 000 euroksi. Avustus on 7 000 euroa suurempi, kuin edellisenä vuonna. Järjestön kohdennettuun monikulttuurisuustoiminnan avustukseen saatiin myös avustuskorotus. Toiminnan avustus nousi 79 000 eurosta 80 000 euroon. Jäsenjärjestöavustuksen taso nousi 30 000 eurosta 40 000 euroon. Järjestön valtakunnallisen hankkeen, nimeltä Verkko ja vempaimet, toimintaan vuonna 2016 myönnetty kolmivuotinen rahoitus päättyy helmikuussa 2019. Hankkeelle ei myönnetty jatkorahoitusta.

Järjestölle on myönnetty Opetus- ja kulttuuriministeriöltä erityisavustus ajalle 1.4.2018–1.4.2020 yhteensä 40 000 euroa. (Vuonna 2018 avustusta käytettiin 8 000 euroa.)

Järjestö jatkaa edelleen vuoden 2017 lopulla alkaneen IT-järjestelmän uusimista. Suurimpana tästä on jäsenrekisteriohjelman muutos, taloushallinto-ohjelman uusiminen ja pilvipalveluihin siirtyminen.

2018: Poistot sisältävät arvonalennuskirjauksia 1 255 000 €.

2017: Poistot sisältävät arvonalennuskirjauksia 561 000 €.

Eläkeläiset ry:n vuosikertomus 2018